

กฎกระทรวง

กำหนดคุณสมบัติ หน้าที่ และจำนวนของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน
พ.ศ. ๒๕๕๒¹

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคสอง มาตรา ๙ (๒) และมาตรา ๒๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“โรงงานควบคุม” หมายความว่า โรงงานที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นโรงงานควบคุมตามมาตรา ๘

“เจ้าของโรงงานควบคุม” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการบริหารโรงงานควบคุมด้วย

“อาคารควบคุม” หมายความว่า อาคารที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นอาคารควบคุมตามมาตรา ๑๘

“เจ้าของอาคารควบคุม” หมายความว่า บุคคลอื่นซึ่งครอบครองอาคารควบคุมด้วย

ข้อ ๒ ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและมีประสบการณ์การทำงานในโรงงานหรืออาคารอย่างน้อยสามปี โดยมีผลงานด้านการอนุรักษ์พลังงานตามการรับรองของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม

(๒) เป็นผู้ได้รับปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์หรือทางวิทยาศาสตร์ โดยมีผลงานด้านการอนุรักษ์พลังงานตามการรับรองของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม

¹ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖/ตอนที่ ๔๙ ก/หน้า ๒๐/๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

(๓) เป็นผู้สำเร็จการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์พลังงานหรือการฝึกอบรมที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ

(๔) เป็นผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรผู้รับผิดชอบด้านพลังงานอาวุโสหรือการฝึกอบรมที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ

(๕) เป็นผู้ที่สามารถได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดจากการจัดสอบผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งจัดโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

-๒-

การรับรองของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมตาม (๑) หรือ (๒) ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๓ ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บำรุงรักษาและตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้พลังงานเป็นระยะ ๆ

(๒) ปรับปรุงวิธีการใช้พลังงานให้เป็นไปตามหลักการอนุรักษ์พลังงาน

(๓) ช่วยเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมในการจัดการพลังงานตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม

(๔) ช่วยเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๑๐

ข้อ ๔ เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานประจำที่โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม แล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที โดยต้องมีจำนวนและคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม ดังต่อไปนี้ ต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานอย่างน้อยหนึ่งคน โดยต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ ๒

(ก) โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่ได้รับอนุมัติจากผู้จำหน่ายพลังงานให้ใช้เครื่องวัดไฟฟ้าหรือให้ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าชุดเดียวหรือหลายชุดรวมกัน มีขนาดต่ำกว่าสามพันกิโลวัตต์หรือสามพันห้าร้อยสามสิบกิโลวัตต์แอมแปร์ หรือ

(ข) โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่ใช้พลังงานไฟฟ้า พลังงานความร้อนจากไอน้ำหรือพลังงานสิ้นเปลืองอื่น จากผู้จำหน่ายพลังงานหรือของตนเองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่ผ่านมา มีปริมาณพลังงานทั้งหมดเทียบเท่าพลังงานไฟฟ้าต่ำกว่าหกสิบล้านเมกะจูล

(๒) ในกรณีที่ เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม ดังต่อไปนี้ ต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานไม่น้อยกว่าสองคน โดยอย่างน้อยหนึ่งคนต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๒ (๔) หรือ (๕) สำหรับผู้รับผิดชอบด้านพลังงานจำนวนที่เหลือต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ ๒

(ก) โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่ได้รับอนุมัติจากผู้จำหน่ายพลังงานให้ใช้เครื่องวัดไฟฟ้าหรือให้ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าชุดเดียวหรือหลายชุดรวมกัน มีขนาดตั้งแต่สามพันกิโลวัตต์หรือสามพันห้าร้อยสามสิบกิโลวัตต์แอมแปร์ขึ้นไป หรือ

(ข) โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่ใช้พลังงานไฟฟ้า พลังงานความร้อนจากไอน้ำหรือพลังงานสิ้นเปลืองอื่น จากผู้จำหน่ายพลังงานหรือของตนเองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่ผ่านมา มีปริมาณพลังงานทั้งหมดเทียบเท่าพลังงานไฟฟ้าตั้งแต่หกสิบล้านเมกะจูลขึ้นไป

-๓-

ข้อ ๕ ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานพ้นจากหน้าที่ อันทำให้โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมนั้นไม่มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานไม่ครบตามหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในข้อ ๔ ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือแจ้งให้อธิบดีทราบถึงการพ้นจากหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงานโดยทันที

(๒) จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานขึ้นแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานเดิมพ้นจากหน้าที่ และแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที

ข้อ ๖ สำหรับโรงงานหรืออาคารที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมตามข้อ ๔ (๑) (ก) หรือ (ข) อยู่ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคาร ควบคุมได้จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๒ (๑) (๒) หรือ (๓) อยู่แล้วให้แจ้งให้อธิบดีทราบ และให้ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานดังกล่าวเป็นผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามกฎหมายกระทรวงนี้

กรณีที่เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมตามวรรคหนึ่งยังมีได้จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามจำนวนและคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๗ สำหรับโรงงานหรืออาคารที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมตามข้อ ๔ (๒) (ก) หรือ (ข) อยู่ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมได้จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๒ (๑) (๒) หรือ (๓) อยู่แล้วให้แจ้งให้อธิบดีทราบ และให้ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานดังกล่าวเป็นผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามกฎหมายกระทรวงนี้

เมื่อได้แจ้งให้อธิบดีทราบแล้ว ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมตามวรรคหนึ่งดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามจำนวนและคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ แล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที

(๒) กรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๒ (๔) หรือ (๕) ภายในระยะเวลาตาม (๑) ได้ โดยไม่ใช้ความผิดของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม ให้มีหนังสือชี้แจงเหตุผลเพื่อขอขยายระยะเวลาดังกล่าวต่ออธิบดี และให้อธิบดีมีอำนาจอนุมัติให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานนั้นภายในระยะเวลาที่อธิบดีอนุมัติ แล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที

ข้อ ๘ สำหรับโรงงานหรืออาคารที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมตามข้อ ๔ (๒) (ก) หรือ (ข) อยู่ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมยังมิได้จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมดำเนินการตามข้อ ๗ (๑) และ (๒)

ข้อ ๙ สำหรับโรงงานหรืออาคารที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมตามข้อ ๔ (๒) (ก) หรือ (ข) นับแต่วันถัดจากวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังไม่พ้นระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้

-๔-

บังคับ ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามจำนวนและคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม แล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที กรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๒ (๔) หรือ (๕) ภายในระยะเวลาดังกล่าวได้โดยไม่ใช้ความผิดของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมดำเนินการตามข้อ ๗ (๒)

ข้อ ๑๐ กรณีที่ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๒ (๔) หรือ (๕) พ้นจากหน้าที่ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ อันทำให้โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมนั้นมีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานไม่ครบตามหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในข้อ ๔ ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมมีหนังสือแจ้งให้อธิบดีทราบถึงการพ้นจากหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงานโดยทันที และดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามจำนวนและคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน แล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที

(๒) กรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๒ (๔) หรือ (๕) ภายในระยะเวลาตาม (๑) ได้ โดยไม่ใช้ความผิดของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม

ให้มีหนังสือชี้แจงเหตุผลเพื่อขอขยายระยะเวลาดังกล่าวต่ออธิบดี และให้อธิบดีมีอำนาจอนุมัติให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานนั้นภายในระยะเวลาที่อธิบดีอนุมัติ แล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที

ข้อ ๑๑ วิธีการแจ้งการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านพลังงานพร้อมทั้งเอกสารและหลักฐานประกอบการแจ้งตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

วรรณรัตน์ ชาญนุกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

-๕-

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๙ (๒) และมาตรา ๒๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน โดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานประจำในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมแต่ละแห่ง ตลอดจนกำหนดคุณสมบัติและหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงานเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ธัญญ์รัศม์/ผู้จัดทำ

มีนาคม ๒๕๖๓